

GÖRÜNTÜLÜ DEĞERLENDİRME SİSTEMİ

(GDS)

UYGULAMA ESASLARI

(2026)

1. HAKEM KARARLARININ ALINIŞI

Uluslararası Resmi Voleybol Oyun Kuralları gereğince; bir maçta görev yapan hakemler kendi yetki ve sorumluluk alanlarına giren konularda aşağıda belirtildiği şekilde kararlarını ifade ederler:

- a) Yardımcı hakem, yetki ve sorumlulukları kapsamında takım mensuplarının neden olduğu hatalarla ilgili olarak kendisinde oluşan görüş ve kararlarını düdük çalıp resmi el işaretleri ile çizgi hakemleri ise ellerindeki bayraklarıyla hatanın türüne göre oyun kurallarında belirtildiği şekilde işaret vererek görüş ve kararlarını müsabakanın başhakemi ile paylaşır ve nihai kararı başhakeme bırakır.
- b) Başhakem, hatanın türüne göre ya kendi tespitiyle ya da yardımcı ve/veya çizgi hakemlerince verilen kararları değerlendirip, resmi el işaretlerini kullanarak kolunu servis atma hakkını kazanan takım yönüne doğru açar. Başhakemin kolunu açarak servis atma hakkını kazanan takımı gösterdiği an **"NİHAİ KARAR"** anıdır. Başhakem, itiraz sürecinin tamamını denetler ve nihai karardan sorumludur.

2. TAKIMLARIN GÖRÜNTÜLÜ DEĞERLENDİRME SİSTEMİNDEN (GDS) İNCELEME TALEP ETME KOSULLARI

Bir maçın herhangi bir rallisi sonunda başhakemin verdiği nihai kararın doğruluğu takımlardan birini tatmin etmez ise; bu durumda takımlar rallinin içindeki ve aşağıda sayılan GDS taleplerine konu edilebilecek hareketler ile ilgili olarak görüntü değerlendirme talep edebilirler. **Bu talep, sadece son hareketle sınırlı değildir ve rallinin başlangıcından bitişine kadarki süreci kapsar.**

Görüntü talebi, tablet kullanılıyorsa tablet vasıtası ile eğer tablet kullanılmıyorsa sadece takımların sahadaki görevli takım koçları tarafından yapılabilir.

Ancak;

- a) Takım koçu cezai yaptırım da dâhil olmak üzere, herhangi bir nedenle takımının başından ayrılmak zorunda kalırsa, 1. asistan koç, takım koçunun olmadığı süreçte oyundaki kaptanın isteği ve başhakemin izniyle koçun görevlerini üstlenebilir. Bu durumda 1. asistan koç, takım koçunun yerine görüntü talep etme hakkını da elde eder. 1. asistan koç herhangi bir nedenle takımının başından ayrılmak zorunda kalırsa, görüntü talep etme hakkı 2. asistan koça verilir
- b) Takım koçu ve asistan koçların takımının başından ayrılmak zorunda kalmaları halinde görüntü talep etme hakkı sadece oyundaki kaptana verilir.
- c) Takım koçu maçın başlangıcında takımının başında bulunmazsa, görüntü değerlendirme talep etme hakkı asistan koça verilemez. Bu durumda da değerlendirme talep etme hakkı oyundaki kaptan tarafından kullanılır. (Maçın başlangıç anından kastedilen süreç resmi oyunun protokolü ile başlayan hakemlerin fileyi ölçtükleri andır.)

Tablet veya tablet olmadığı durumlarda takımların koçları tarafından talep edilecek olan görüntü isteği başhakemin kolunu açıp **servis atacak tarafı gösterdiği nihai karar anından** başlamak üzere 8 saniye içerisinde yapılabilir. **8 saniyelik** süreyi aşan talepler değerlendirmeye alınmaz.

Görüntü isteme yetki ve koşulları aşağıda belirtilmiştir:

- a) Bir takımın görüntü talep/taleplerinin haklı bulunması durumunda sınırsız talepte bulunma hakları vardır.
- b) Görüntü talep eden takımın ilk talebi sonucunda hakemlerin kararında bir değişiklik olmazsa, talepte bulunan takımın o set için sahip olduğu **iki (2)** talep hakkı sayısı bire (1) düşer. Aynı sette ikinci görüntü talebi sonucunda da hakemlerin kararlarında bir değişiklik olmazsa, takım iki (2) başarısız hakkını da kullanmış olur ve o set için talep hakkı kalmaz.
- c) Takım, ralli oynanırken hakemlerin aşağıdaki görüntü talep edilebilen durumlarla ilgili bir hatayı tespit edemediklerini düşünür ise **ralli bitimini bekler** ve bunu takiben görüntü değerlendirme talep edebilir. (Ralli sona ermeden, takımlar GDS talebinde bulunamayacaktır.)
- d) Takımların iki ralli arasında sadece bir görüntü talep hakkı vardır. Takım koçlarından birisi görüntü talep etmiş ise hakemlerin söz konusu taleple ilgili olarak görüntü değerlendirmesi sonucunda verdikleri karar değişmiş ise diğer takımın yine görüntü talep hakkı vardır. (Örn; Hakemlerin vermiş oldukları DÂHİL kararı sonrası A Takımının DÂHİL/HARİÇ TOP görüntü talebinden sonra hakemlerin kararı HARİÇ olarak değiştirmesi ve B Takımının TOPUN BLOK OYUNCUSUNA TEMASI veya FİLEYE TEMAS ile ilgili görüntü talep etmesi.) Bundan sonra takımların herhangi bir görüntü talep etme hakları yoktur.
- e) Aynı ralliye ait hareketlerden, iki takım tarafından farklı hatalar için GDS talep edilebilen

yukarıdaki durumda, hakemler oluşan ilk hatayı tespit ederek, değerlendirmeye alacaktır.

- f) Görüntü talebi üzerine yapılan inceleme sonunda, yapılan kamera görüntü **kayıtlarının yetersiz kalması** nedeniyle bir karar verilemezse, **başhakem** tarafından verilen ve itiraza sebep olan **karar geçerli** olarak kabul edilir ve görüntü değerlendirmesi talebinde bulunan takımın o set için görüntü değerlendirmesi talep hakkı sayısında **eksilme olmaz**.
- g) Görüntü değerlendirme, tablet vasıtasıyla, eğer tablet kullanılmıyor ise sadece takımın koçu tarafından iki eliyle **dikdörtgen** işareti yapılarak yardımcı hakemden talep edilebilir. Tablet ile talep yapıldıktan sonra ilgili oyun hareketi seçilmelidir. Eğer **tablet yoksa** takımın koçu görüntü değerlendirme talebini yardımcı hakeme ilettikten sonra görüntü talep ettiği oyun hareketini de **yardımcı hakeme sözlü olarak** iletir.
- h) Takımların görüntü değerlendirme talebi sadece aşağıdaki 3. maddede belirtilen konularla sınırlıdır.

3. GÖRÜNTÜLÜ DEĞERLENDİRME SİSTEMİNDEN İNCELEME TALEP EDİLEBİLECEK OYUN HAREKETLERİ

Hakemlerin;

- a) Topun zemine teması sonucunda verdikleri "DÂHİL TOP" veya "HARİÇ TOP" kararlarına,
- b) Topla oynama hareketi içinde bulunan oyuncunun;
 - FİLENİN antenlerle sınırlandırılmış 9 metrelik uzunluğu içerisindeki herhangi bir yerine HATALI TEMASINA,
 - Oyuncunun antene temasına,
- c) Topun ANTENE temasına,
- d) Topun BLOK oyuncusuna temasına (DÖRT Vuruş ve ÇİFT Vuruşlar dâhil),
- e) GERİ HAT oyuncusunun, hücum çizgisi ve uzantıları da dâhil olmak üzere ön bölgeye basarak file üst kenar seviyesinin üzerindeki bir topa hücum vuruşunu tamamlamasına veya parmak pas kullanan liberonun göndermiş olduğu topa, top bütünüyle file üst kenar seviyesi üzerindeyken bir hücum vuruşu tamamlanmış ise LİBERONUN ÖN BÖLGEYE temas edip etmediğinin tespitine,
- f) Oyuncunun rakip OYUN ALANINA hatalı olarak girmesine (Ayak/ayaklarla ORTA ÇİZGİ ihlali)
- g) Servis atacak oyuncunun servis atışı için topa vuruş öncesi veya anında zemine son bastığı yer itibarıyla SERVİS BÖLGESİNİN dışı olarak tanımlanan dip çizgiye, kendi oyun alanına veya servis bölgesi dışındaki serbest bölgeye ayak/ayaklarıyla temasına, İlişkin görüntü değerlendirme talebinde bulunulabilir.

- h) Topun OYUN ALANINA teması: Topun oyun alanına temas ettiğini veya etmediğini belirlemek için istenebilir

Bunlara ek olarak;

- i) (SADECE BAŞHAKEM TARAFINDAN) Topun, mevcut kameraların görüş açısında olduğu değerlendirilen bir OYUNCUYA TEMAS ederek harice gitmesine. (Mevcut kameralarla temas net bir şekilde görülemiyorsa, başhakemin kararı geçerli kalır)

4. GÖRÜNTÜLÜ DEĞERLENDİRME SİSTEMİNDEN İNCELEME TALEP EDİLMESİ HALİNDE BASHAKEM, YARDIMCI HAKEM VE GDS HAKEMİ TARAFINDAN YAPILACAK UYGULAMALAR:

- a) Tablet kullanılan maçlarda, görüntülü değerlendirme talebi tablet üzerinde belirdikten sonra başhakem talebi uygun gördüğü takdirde düdük çalar ve iki eliyle dikdörtgen işareti yapar, kollarını yere paralel olarak uzatarak monitör masasını işaret eder. Talebin görüntü değerlendirmesi GDS Hakemi tarafından yapılır. Eğer **GDS Hakemi** yok ise değerlendirme **Yardımcı Hakem** tarafından yapılır. Eğer tablet kullanılmıyor ise yardımcı hakem rallinin sonunda görüntü değerlendirme talebini takım koçundan alır; önce düdük çalıp elleriyle dikdörtgen işareti yapar ve daha sonra da kulaklık sistemi aracılığıyla talebin konusu hakkında sözlü olarak başhakemi ve GDS Hakemini bilgilendirir. **Başhakem**, takım koçunun görüntü değerlendirme talebi yardımcı hakem tarafından kendisine iletildiğinde talebi uygun gördüğü takdirde düdük çalar ve iki eliyle **dikdörtgen** işareti yapar, kollarını yere paralel olarak uzatarak monitör masasını işaret eder. Devamında aynı işlemler uygulanır.
- b) Başhakem eğer talebin 3'üncü maddede belirtilen konular dışında olduğuna karar verirse görüntü değerlendirme talebini reddeder. Bu türden, ilk **UYGUN OLMAYAN TALEP** herhangi bir yaptırım olmaksızın reddedilir. UYGUN OLMAYAN TALEBİN maç içinde tekrarı halinde ise **GECİKTİRME YAPTIRIMI** uygulanır. Eğer başhakem takımlardan birinin talebin reddi ile ilgili açıklamayı kabullenmediği durumlarda oyunun geciktiğine kanaat getirirse GECİKTİRME YAPTIRIMI da uygulayabilir.
- c) Başhakemin vereceği izinden sonra GDS Hakemi (yoksa yardımcı hakem) monitörden görüntüyü değerlendirir. Sonuç hakkında yardımcı hakeme ve başhakeme bilgi verir.
- d) Yardımcı hakem GDS Hakeminden aldığı bilgi üzerine başhakeme yardımcı olmak amacıyla oyun sahasında hatalı bulunan takım tarafına geçerek bir duruş sergiler ve kulaklık sistemiyle başhakemi sözlü olarak da bilgilendirir.
- e) **Başhakem** GDS Hakemi veya yardımcı hakemden bilgi aldıktan sonra görüntü başhakemin izni ile salondaki LED ekrana ve varsa televizyon yayınına aktarılır. Görüntü ekrana geldikten sonra başhakem "**NİHAİ KARAR**" verir. Başhakem gerekli gördüğü takdirde GDS Hakemi veya yardımcı hakemin kararını değiştirebilir.
- f) Görüntünün LED ekrana aktarımında **sorun olması halinde**, başhakem **oyundaki**

kaptanları GDS operatör masasına yönlendirerek ilgili görüntüyü yardımcı hakem eşliğinde **izletir**.

- g) Değerlendirme sonucunda verilen karar üzerine hakemlerin ilk kararı değişmiş ise diğer takımın aynı oyun hareketi içerisinde ve verilen karardan önce olmuş olabilecek başka bir hata için görüntü değerlendirme hakkı vardır. Prosedür yukarıdaki maddeler gibidir.
- h) Başhakemce verilen son karar üzerine takımların itirazı veya yeni bir görüntü değerlendirme talep hakları yoktur. Sürdürülen itirazlar **centilmenlik dışı** davranış kapsamında değerlendirildiği takdirde, cezai yaptırım uygulanır.
- i) Bir set için görüntü değerlendirme talep hakkı kalmayan takımın yeni bir talebi halinde, talep reddedilir ve **kurallara uygun olmayan duraklama** talebi olarak değerlendirilir.
- j) Monitörden görüntünün incelenmesi ve değerlendirilmesi sadece GDS hakemi veya yardımcı hakem yetkisinde olup başka hiç kimsenin bu incelemeye katılmasına izin verilmez, GDS operatörü sadece istenen görüntüyü GDS hakemine göstermekle yükümlüdür. Görüntüyle ilgili olarak yorum yapamaz, fikir beyan edemez, herhangi bir müdahalede bulunamaz.
- k) Görüntü değerlendirmesi esnasında tüm takım mensupları kural gereği bulunmaları gereken alan ve bölgelerde bulunurlar.
- l) Başhakem nihai kararını verdikten sonra oyunu tekrar başlatmadan önce GDS operatörü ve yazı hakemi; yardımcı hakeme, yardımcı hakem de başhakeme oyuna hazır işaretini gösterir.
- m) Yardımcı hakem, oyun tekrar başlatılmadan önce tüm skor tabelalarının aynı ve doğru skoru gösterdiğini, oyun alanındaki oyuncuların müsabaka cetveline göre doğru pozisyonlarda olduğunu kontrol ve teyit eder.
- n) Bir pozisyonla ilgili olarak görüntü değerlendirme incelemesi yapılırken GDS Hakemi veya yardımcı hakem talep edilen konunun dışında farklı bir hatayı tespit ederse, tespit edilen hata değerlendirilerek karar verilir. Önce gerçekleşen hata dikkate alınır.
- o) Başhakem, setin veya maçın sonucunu etkileyebileceğini veya gerekli olduğunu düşündüğü ve karar verme konusunda emin olmadığını değerlendirdiği bir oyun hareketiyle ilgili olarak GDS Hakeminden veya Yardımcı Hakemden görüntü incelemesi yapmasını isteyebilir.

5. RALLİNİN DOĞAL SONUCUNU DEĞİŞTİRMEMEYECİK TALEPLER

GDS incelemesi yalnızca kesintinin bir takımın topla oynama ve ralliye devam etme konusunda gerçek bir fırsata sahip olmasını engellemesi halinde her iki takım tarafından da talep edilebilir.

Eğer bir ralli hakemlerden birisinin çaldığı hata düdüğüyle kesilirse, takımca yapılacak bir GDS talebinin sonundaki bir inceleme, rallinin doğal sonucunu değiştirmeyecekse,

bu talep başkaca bir sonuç doğurmaksızın, baştan reddedilir.

Eğer hakemin takıma çaldığı hata düdüğü rallinin doğal sonucunu etkilemediyse (yani hata düdüğü çalınmasa da ralli zaten bitecek durumdaysa) ; rallinin topun oyun dışı kalarak bittiği kabul edilir. Bu durumda, ralli tekrarı verilmez ve GDS talebi kabul edilmez.

Ekteki örnekler, durumu açıklamak üzere verilmiştir.

6. GÖRÜNTÜLÜ DEĞERLENDİRME SİSTEMİNİN KISMEN VEYA TAMAMEN ARIZALANMASI

GDS'nin, maçın başlamasından önce, başlangıç anında veya devamı sırasında herhangi bir nedenle kısmen veya tamamen kullanılamaz hale gelmesi maçın başlamasını, devamını ve sonucunun tescilini etkilemez. Başhakem ekibi ile birlikte maçı Voleybol Resmi Oyun Kuralları çerçevesinde yönetir ve maç GDS olmaksızın tamamlanır. Böyle bir durumda tarafların hiçbir şekilde itiraz etme hakkı yoktur. Bununla birlikte, maç devam ederken GDS'nin geçici olarak devre dışı kaldığı durumlarda hakemler, oyundaki kaptana hem GDS'nin devre dışı kalma anında hem de yeniden devreye girme anında bilgi vermelidir.

Eğer devre dışı kalma durumu, sistemin tamamı için değil, bir ya da bir kaç kamera için sözkonusu ise bu durumda hakemler, ilgili kameraların ve bunlara karşılık gelen (rakip takım tarafındaki) kameraların devre dışı olduğunu oyundaki kaptanlara bildirirler. Maça, diğer kameralar ile takip edilebilecek pozisyon talepleri ile devam edilir. Devre dışı kalan kameralarla ilgili talepler dikkate alınmaz.

EK: ÖRNEK OLAYLAR

- 1) a) A takımının hücum vuruşuna B takımı blok yapmaya çalışır ve top B takımının bloğundan harice düşer. Bu esnada yardımcı hakem blokçuya file hatası çalar. B takımı file yapmadığını savunarak GDS talebinde bulunur.

KARAR: Top B takımının bloğundan harice düştüğü için sayıyı zaten A takımı kazanmıştır. Çalınan file hatası rallinin sonucunu etkilemeyeceği için GDS talebi kabul edilmeyecektir. Sayı A takımınındır.

- b) Aynı pozisyon için yardımcı hakem A takımı hücum vuruşunu yaparken hücum oyuncusuna file çalar ve top yine B takımının bloğundan harice düşer. A takımı GDS talebinde bulunur.

KARAR: A takımı GDS talebinde bulunabilir. GDS izlenir eğer file olmadığı görülürse ralli tekrarı verilmez ve sayı rallinin doğal kazananı olan A takımına verilir. (ralli tekrarı verilmez)

2) A takımı tipleme yapar ve B takımının liberosu topu çıkarmak için planjon atar; eliyle topu çıkarır ama çıkardığı top kendi serbest bölgesinden dışarı çıkar ve A takımı sayıyı kazanır. Bu esnada başhakem topun zemine temas ettiğini düşünerek dâhil top çalmıştır. B takımı bu duruma itiraz eder ve GDS talebinde bulunur.

KARAR: GDS talebi reddedilir. Çünkü çalınan düdük rallinin sonucunu etkilememiştir.

3) A takımının 9 numaralı oyuncusu hücum yapar, top B takımının bloğundan dönüp tekrar A takımının hücum yapan 9 numaralı oyuncusuna değerek hakem kulesine çarpar ve hariç olur. Sayıyı B takımı kazanır bu sırada başhakem topun üst banttıan sekıp tekrar 9 numaralı oyuncuya değdiğini düşünerek çift vuruş çalar. A takımı blok teması için GDS talebinde bulunur.

KARAR: B takımı zaten sayıyı kazandığı için ve başhakemin çaldığı düdük rallinin sonucunu değıştirmedığı için GDS talebi kabul edilmez.

4) A takımının 8 numaralı oyuncusu, geri hat oyucusudur ve hücum çizgisinin gerisinden file üst kenar seviyesinin tamamen üzerindeki bir topa hücum vuruşunu tamamlar ve doğrudan ve net bir şekilde zemine temas top ile sayıyı alır. Başhakem, 8 numaralı geri hat oyucusunun hücum çizgisine bastığını düşünerek hata düdüğü çalar. A takımı GDS talebinde bulunur.

KARAR: GDS kabul edilir ve izlenir. Hücum çizgisine basmadığı görülürse ralli tekrar verilmez. Sayıyı zaten A takımı kazandığı için sayı A takımına verilir.

5) A takımının 8 numaralı oyuncusu, geri hat oyucusudur ve hücum çizgisinin gerisinden file üst kenar seviyesinin tamamen üzerindeki bir topa hücum vuruşunu tamamlar. Topu B takımının 2 numaralı oyuncusu topu manşetle alır ve pasörüne gönderir. Bu esnada başhakem, 8 numaralı geri hat oyucusunun hücum çizgisine bastığını düşünerek hata düdüğü çalar. A takımı GDS talebinde bulunur.

KARAR: GDS talebi kabul edilir ve hücum çizgisine basmadığı görülürse ralli tekrarı verilir. Çünkü oyun düdük çalındığı esnada devam etmekteydi.

6) a) A takımı servis atar ve "ace" ile sayı alır. Başhakem servis anında servisçinin dip çizgiye temasının olduğunu düşünür. Sayıyı B takımına verir. A takımı GDS talebinde bulunur.

KARAR: GDS kabul edilir, inceleme sonunda çizgiye temas görülmezse sayı zaten sayıyı

kazanan A takımına verilir.

b) A takımı servis atar ve top doğrudan harice düşer. Başhakem servis anında servisçinin dip çizgiye temasının olduğunu düşünür. Topu B takımına verir. A takımı GDS talebinde bulunur.

KARAR: GDS talebi reddedilir. A takımı zaten topu harice atarak sayıyı kaybettiğinden GDS talebi kabul edilmez. Rallinin doğal sonucunu değiştiren bir düdük olmamıştır.